

Čtete v čísle

- Informace od ING - str. 2
- Informování a pojem důvěrné informace podle nového zákoníku práce (II.) - str. 3 až 4

PŘÍLOHA - STR. I AŽ IV:

- Národní hospodářství v 1. pololetí 2006 (IV.)
- Životní minimum: zásadní změny od 1. 1. 2007 (II.)

Dědku bláznivej! Každěj chce pod stromeček něco hodnotnýho, ale ty si přeješ novou vládu...

PŘÍŠTÍ ROK BUDE ROZHODUJÍCÍ

SVÁTEČNÍ SLOVO PŘEDSEDY SVAZU

Přesně před rokem jsem na tomto místě děkoval vám všem, kteří jste přijeli a dali tak o sobě mohutně vědět na pražské demonstraci 26. 11. 2005, kterou odbory uspořádaly na podporu nového zákoníku práce. Rok se mezitím sešel s rokem a tato pro zaměstnance tak zásadní norma ještě stále není zcela vybojována. Pokusy jak se jí zbavit, nebo ji aspoň odsunout - pokud možno „ad acta“ -, bohužel stále ještě pokračují.

Josef Středula

V současné době, jak jistě víte, se útoky na zákoník práce vedou na půdě parlamentu a čeká se na verdikt ústavního soudu. Přes to přese všechno se zdá již velmi pravděpodobné, že zákoník začne od Nového roku platit.

Pro odbory to bude znamenat jen jednu vyhranou bitvu, nikoliv celou válku. Snahy omezit práva a postavení zaměstnanců budou zcela určitě následovat i v roce 2007. Nakonec i samotný nový zákoník práce nás bude v kolektivním vyjednávání stavět

(Pokračování na str. 3)

Příští číslo vyjde 12. ledna 2007.

Krásné prožití vánočních svátků a šťastný nový rok přejí redakce a redakční rada časopisu Kovák.

Z 26 000 zaměstnanců Škody Auto je jich přes 18 000 odborově organizovaných

ČLOVĚK SE VE ŠKODOVCE NESMÍ ZTRATIT

Rozhovor s předsedou odborů v mladoboleslavské automobilce

V koncernu Volkswagen probíhají výrazné změny. O nich a o jejich případném dopadu na zaměstnance Škody Auto rozmouval Kovák s předsedou základní organizace OS KOVO ve Škodě Auto Jaroslavem Povšíkem.

Jaroslav Povšík

Ve Volkswagenu se prodlouží pracovní týden bez zvýšení mezd, mají se rušit pracovní místa a je změna na postu předsedy představenstva. Jak se tyto změny mohou dotknout zaměstnanců Škody Auto?

Ten program, který byl ve Volkswagenu dohodnut, je podstatně komplexnější, než jak psala média.

Obsahuje mimo jiné vysoké odchodné a dostupné zaměstnancům, jejichž místa se ruší. Také rozložení pracovní doby nebude tak, jak se psalo, ale v každém případě dojde ke snížení mezd o 20 procent. Zaměstnanci stávajícího předsedu představenstva podporovali, protože prosazoval pro ně ušlechtilý kompromis týkající se dohody o zaměstnanosti.

Oficiálně řečeno si myslím, že se tyto změny zaměstnanců Škody Auto nedotknou. Faktem ale je, že management nyní určitě velmi zpozorní a nebude chtít dělat „měkké“ kroky. S tím budeme mít starosti. Veřejně se ale bude deklarovat, že se nás to nijak nedotkne. V poslední době se diskutuje, že odejde pan Bernard, šéf výroby VW, který je zodpo-

vědný za značku VW a Škoda, a toto už by určitě znamenalo změny pro Škodu.

Jak se vám vyjednává s Martinem Jahnem, členem představenstva zodpovědným za oblast personalistiky? Můžete ho srovnat s jeho předchůdci?

Ještě jsme s ním neměli velké kolektivní vyjednávání. Dojednávali jsme s ním bonus, a to bylo velmi obtížné. Projevil se jako sólista, už jsme chtěli na podporu našich požadavků zastavit práci. Měli jsme pro jeho chování do určité míry pochopení. On nemohl začít s „měkkými“ kroky, ale musel si vytvořit prostor vůči vedení koncernu VW a Škoda, aby prokázal, že umí kolektivně vyjednat. A to skoro skončilo stávkou. Momentálně před námi je smlouva o pracovní době a sociálních nákladech. Od Nového roku nás čeká jednání o tarifech, které odhadujeme na delší dobu. Půjde určitě o tvrdá jednání. Jahn je manažer nového myšlení. Určitě je na něm znát pobyt v Americe. Tak je jasné, že je na druhé straně, na straně managementu a akcionářů. A pro ně musí udělat výsledek. Podle mne patří mezi manažery, kteří si neuvědomují, že když oni skončí na takové pozici, jakou má on,

(Pokračování na str. 2)

ING, HLAVNÍ PARTNER V POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍCH PRODUKTŮ - OPRAVA A DOPLNĚNÍ

Vážení členové OS KOVO, jsme velmi rádi, že vás oslovila naše nabídka a již mnozí z vás se dotazovali na možnosti využití spolupráce ING s OS KOVO. Protože ne všichni z vás mají přístup k internetu, zveřejňujeme také na stránkách vašeho časopisu Kovák kontakty na poradce, kteří jsou přímo určeni pro členy OS KOVO.

Zároveň se musíme omluvit za nedopatření, které jsme v tabulce našeho předchozího článku otiskli. Dárek, který člen obdrží v případě převodu nebo uzavření smlouvy o penzijním připojištění, bude darován společností ING. Také pozornost, se kterou jste četli naši nabídku a upozornili jste nás na naše pochybení, nás přesvědčila, že jsme společně s vedením OS KOVO vyšli správnou cestou. Vaše podněty a připomínky vždy jsou vítány.

Opravená verze tabulky

Otiskujeme tedy opravenou verzi tabulky: Zvýhodnění pro členy OS KOVO a jejich rodinné příslušníky (další výhody jsou popsány v Kováku č. 38). Nabídka platí od 1. 11. 2006.

Zvýhodnění pro členy OS KOVO a jejich rodinné příslušníky	Porovnání	
	Nečlen (příklady)	Člen OS KOVO zvýhodněná nabídka
3% sleva na všechny produkty životního pojištění a zdravotního pojištění	Pojistné na pojištění T 150 Investor PLUS 1000 Kč měsíčně	Pojistné na pojištění T 150 Investor PLUS 970 Kč měsíčně
dárek ke každé uzavřené smlouvě o penzijním připojištění		Obdrží dárek v hodnotě až 600 Kč z nabídky podle vlastního výběru (závislé na výšce vlastního příspěvku)
dárek při převodu penzijního připojištění k Penzijnímu fondu ING		Obdrží dárek v hodnotě až 600 Kč z nabídky podle vlastního výběru (závislé na výšce vlastního příspěvku)
50% sleva z poplatku na otevřené podílové fondy	Investice 100 000 Kč Vstupní poplatek 3800 Kč	Investice 100 000 Kč Vstupní poplatek 1900 Kč
50% sleva z poplatku na stavební spoření	Cílová částka 100 000 Kč Poplatek 1000 Kč	Cílová částka 100 000 Kč Poplatek 500 Kč
speciální bonus ve výši 500 Kč při uzavření smlouvy o spořicí účtu ING KONTO.		v případě vložení minimálně 30 000 Kč do 3 měsíců od uzavření smlouvy a po dobu 3 měsíců udržení částky minimálně 30 000 Kč

Kontakty na poradce

BRNO: ● Irena Kremzová, telefon: +420 608 623 650, e-mail: irena.kremzova@poradce.ing.cz ● Petr Vojtek, telefon: +420 603 264 222, e-mail: petr.vojtek@poradce.ing.cz

ČESKÉ BUDĚJOVICE: ● Jaroslav Filip, telefon: +420 775 277 181, e-mail: jaroslav.filip@poradce.ing.cz ● Josef Sainer, telefon: +420 776 672 252, e-mail: josef.sainer@poradce.ing.cz

HODONÍN: ● Františka Mokrá, telefon: +420 777 181 396, e-mail: frantiska.mokra@poradce.ing.cz

HRADEC KRÁLOVÉ: ● Libor Michálek, telefon: +420 606 638 858, e-mail: libor.michalek@poradce.ing.cz ● Marek Pečenka, telefon: +420 602 494 000, e-mail: marek.pecenka@poradce.ing.cz

JIHLAVA: ● Dana Musilová, telefon: +420 777 554 250, e-mail: dana.musilova@poradce.ing.cz ● Jan Němec, telefon: +420 777 250 864, e-mail: jan.nemec@poradce.ing.cz

KARLOVY VARY: ● Petr Bauer, telefon: +420 602 484 182, e-mail: petr.bauer@poradce.ing.cz ● Jiří Hubička, telefon: +420 602 419 730, e-mail: jiri.hubicka@poradce.ing.cz

LIBEREC: ● Radovan Čech, telefon: +420 607 918 300, e-mail: radovan.cech@poradce.ing.cz ● Vladimír Podzimek, telefon: +420 605 987 250, e-mail: vladimir.podzimek@poradce.ing.cz

OLOMOUC: ● Jiří Pinos, telefon: +420 606 753 377, e-mail: jiri.pinos@poradce.ing.cz ● Jiří Prušínovský, telefon: +420 607 839 928, e-mail: jiri.prusinovsky@poradce.ing.cz

OSTRAVA: ● Renáta Celesiová, telefon: +420 602 459 621, e-mail: renata.celesiova@poradce.ing.cz ● Sabina Pupíková, telefon: +420 723 751 439, e-mail: sabina.pubikova@poradce.ing.cz

PLZEŇ: ● Dana Janderová, telefon: +420 602 432 700, e-mail: dana.janderova@poradce.ing.cz ● Jaroslav Potužník, telefon: +420 602 444 145, e-mail: jasoslav.potuznik@poradce.ing.cz

PRAHA: ● Josef Čeněk, telefon: +420 603 500 165, e-mail: josef.cenek@poradce.ing.cz ● Dana Fiedlerová, telefon: +420 604 234 170, e-

mail: dana.fiedlerova@poradce.ing.cz ● Jan Jedlan, telefon: +420 605 324 911, e-mail: jan.jedlan@poradce.ing.cz ● Věra Krejčí, telefon: +420 775 204 883, e-mail: vera.krejci@poradce.ing.cz

● Otakar Libra, telefon: +420 602 214 377, e-mail: otakar.libra@poradce.ing.cz ● Pavlína Maizlová, telefon: +420 724 118 290, e-mail: pavlina.maizlova@poradce.ing.cz ● Marcela Strychová, telefon: +420 608 271 105, e-mail: marcela.strychova@poradce.ing.cz

● Miroslav Šíp, telefon: +420 602 358 040, e-mail: miroslav.sip@poradce.ing.cz

ÚSTÍ NAD LABEM: ● Přistoupilová Pavla, telefon: +420 417 536 420, e-mail: pristoupilova@ing.cz ● Přistoupilová Marie, telefon: +420 417 536 409, e-mail: mpristoupilova@ing.cz

ZLÍN: ● Jiří Šimeček, telefon: +420 602 529 287, e-mail: jiri.simecek@poradce.ing.cz
Bezplatná telefonní linka: 800 159 159, pracovní doba: po - pá 7 - 21 hod.

Ing. SABINA PUPÍKOVÁ,
poradkyně ING

K ÚPRAVĚ STANOV OS KOVO

Jak jsme již informovali na stránkách Kováku (č. 34), přijala Rada OS KOVO na svém říjnovém zasedání návrh úpravy Stanov OS KOVO. Návrh na tuto úpravu vyvolal zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, a přijetí zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

V současné době se objevují informace, že politické strany spějí k dohodě, aby se účinnost zákonů č. 187/2006 Sb. a č. 189/2006 Sb. posunula o jeden rok, to znamená, aby tato ustavení „o nemocenské“ platila od 1. 1. 2008. Znamenalo by to, že uvedené změny v § 12 a § 26 Stanov OS KOVO by se ne realizovaly. Připomínám, že již v době projednávání úpravy stanov Radou OS KOVO jsme byli na tento stav připraveni a v usnesení byla změna stanov přijata s podmínkou platnosti a účinnosti příslušných ustanovení zákonů.

Vzhledem k tomu, že jednání schůze Poslanecké sněmovny, která může eventuálně uvedenou dohodu o posunutí účinnosti o rok schválit, ještě neskončilo. Proto budeme o jejich závěrech informovat na intranetu OS KOVO. Avízo o uložení informace na intranet dostanou představitelé ZO OS KOVO prostřednictvím SMS zprávy.

JAROMÍR ENDLICHER,
místopředseda OS KOVO

ČLOVĚK SE...

(Dokončení ze str. 1)

mohou přejít jinam a jsou dále dobře zajištěni. Ale člověk od pásu už nemá kam přejít. My se mu to pokusíme vysvětlit.

Jaký je podíl odborářů mezi zaměstnanci Škody Auto?

To se každý měsíc mění, především kvůli agenturním zaměstnancům, kterých je ve Škodě až 4 tisíce. Všechny zaměstnanců je v podniku asi 26 000 a z toho 18 200 odborově organizovaných kmenových zaměstnanců.

Dochází k nárůstu odborářů?

Po stávce v roce 2005 nám přibýlo 1500 členů a za letošek jich bude asi 900.

Jak toho docílujete?

Když přijdou noví lidé do zaměstnání, máme je možnost oslovit v rámci přijímacího řízení a nabídnout jim naše odborové služby. Pravda je taková, že když to nebudeme takto dělat, tak se tu bude takový člověk nejdříve půl roku potulovat a pak už se asi odborářem nestane. Při takovémto počtu zaměstnanců je to v podstatě střední okresní město a člověk se v něm nesmí ztratit. Proto je naše péče okamžitá. Při nábořech máme také největší úspěchy. Riziko je zkušební doba. Kvůli tvrdé práci v ní hodně zaměstnanců odejde.

Za jakých okolností jste připraveni podpořit protestní odborové akce celostátního rozsahu?

Jsmo vždy připraveni podpořit zejména zákoník práce, a to i protesty včetně generální stávky.

Text a snímky MARTIN BENEŠ

Poznámka redakce: Jaroslav Povšík byl na konferenci ZO OS KOVO Škoda Auto 23. 11. 2006 v Mladé Boleslavi opět zvolen jasnou většinou do funkce předsedy.

INFORMOVÁNÍ A POJEM DŮVĚRNÉ INFORMACE PODLE NOVÉHO ZÁKONÍKU PRÁCE (II.)

JUDr. JIŘÍ PODHAJSKÝ, právní odbor OS KOVO

V předchozím díle článku jsme uvedli, co není důvěrnou informací. Stejně tak bude důležité i pozitivní vymezení pojmu důvěrné informace a na to se zaměříme v tomto pokračování.

Co je vždy důvěrnou informací?

Podle samotného odkazu v zákoníku práce se bude jednat vždy o obchodní tajemství podle ustanovení § 17 a následujících zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen obchodní zákoník), a o informace a skutečnosti utajované podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Stejně tak se pojem důvěrné informace bude muset zkoumat z hlediska zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a ve vazbě na § 11 a následující (o ochraně osobnosti) zákona č. 40/1964, občanského zákoníku.

Obchodní tajemství

Předmět obchodního tajemství je vymezen v ustanovení § 17 obchodního zákoníku. Tento předmět tvoří pět znaků uvedených v tomto ustanovení.

Obchodní tajemství tvoří:

- veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem,
- které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu,
- které nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné,
- které mají být podle vůle podnikatele utajeny a
- jejichž utajení podnikatel odpovídajícím způsobem zajišťuje.

Při splnění všech těchto pěti znaků můžeme konstatovat, že v daném případě jde o obchodní tajemství. Naopak při absenci některého z nich můžeme oprávněně předpokládat, že o obchodní tajemství nejde. Jistě nepůjde o obchodní tajemství například, pokud se bude jednat o informace bez skutečné hodnoty, o informace v obchodních kruzích běžně dostupné nebo v případech, kdy podnikatel jejich utajení nezajišťuje. V takových případech, i kdyby ostatní znaky obchodního tajemství byly naplněny, o obchodní tajemství jít nemůže.

Utajované skutečnosti

Podle ustanovení § 2 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, se rozumí utajovanou informací informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči, označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyjádření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a jež je uvedena v seznamu utajovaných informací, přitom zájem České republiky se rozumí zachování její ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti, zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, mezinárodních závazků a obrany, ochrana ekonomiky a ochrana života nebo zdraví fyzických osob.

S těmito informacemi se dostává do styku pouze omezený okruh osob vyjmenovaný v tomto zákoně, u podnikajících právnických osob osoby,

kteří jsou statutárním orgánem (například jednatel ve společnosti s ručením omezeným) nebo členem statutárního orgánu (například člen představenstva u akciové společnosti). Z osob, které statutárním orgánem nebo jeho členem nejsou, pak jsou odpovědnou osobou pouze ty, které jsou jedním ve všech upravených tímto zákonem pověřeny. V praxi to tedy znamená, že nositelem takových informací mohou být pouze osoby prověřené podle tohoto zákona a seznámené s obsahem utajovaných informací a poučené o jejich utajení.

Ochrana osobnosti

Podle ustanovení § 11 a 12 zákona č. 40/1964, občanského zákoníku, má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevu osobní povahy. Toto právo je realizováno tím, že písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejich projevu osobní povahy směřují být pořízeny nebo použity jen s jejím svolením, kterého není potřeba, použijí-li se k účelům úředním na základě zákona nebo pro vědecké a umělecké účely a pro tiskové, filmové, rozhlasové a televizní zpravodajství. Ani takové použití však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy fyzické osoby.

Pokud se tedy setkáme se skutečnostmi nebo informacemi naplňujícími výše uvedené znaky, je při jejich zveřejnění nezbytný souhlas osoby, které se takové skutečnosti nebo informace dotýkají.

Osobní údaje

Podle ustanovení § 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, se rozumí osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů, přičemž za subjekt údajů se považuje fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují. Subjekt údajů se potom považuje za určený nebo určitelný, jestliže jej lze přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu. V praxi to znamená, že takovým osobním údajem je každý údaj, na jehož základě, případně i společně s dalšími údaji, lze identifikovat subjekt údajů.

Za citlivé údaje se považují osobní údaje vypočítavající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filosofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a jakékoliv biometrické nebo genetické údaje subjektu údajů.

Zpracováním osobních údajů je jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky, zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna.

Ke zpracování každého osobního údaje musí mít jak správce údajů, tak i další osoby, které v rámci plnění zákonem stanovených oprávnění a povinností přicházejí do styku s osobními údaji u správce nebo zpracovatele, souhlas subjektu údajů a jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních údajích a o bezpečnostních opatřeních, jejichž zveřejnění by ohrozilo zabezpečení osobních údajů. Povinnost mlčenlivosti trvá i po skončení zaměstnání nebo příslušných prací. Za takové osoby je potřeba nesporně považovat i členy orgánu odborové organizace, kteří přicházejí do styku s osobními údaji při výkonu své funkce. Je proto nezbytné při nakládání s těmito údaji tak činit v souladu s uvedeným zákonem a výše uvedenými zásadami.

Závěr - shrnutí zásad

Členové orgánu odborové organizace se nevytváří problémům souvisejícím s nakládáním s důvěrnými informacemi, pokud se budou řídit těmito zásadami: Důvěrné informace není možno dále poskytovat nebo zveřejňovat, nebo je možné je poskytovat pouze za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy (zejména v článku uvedenými); naopak za důvěrné informace nemůže zaměstnavatel označit (a nejsou jimi) informace, které je povinen sdělit zástupcům zaměstnanců podle zákoníku práce, informace (skutečnosti), které je povinen se zástupci zaměstnanců projednat podle zákoníku práce, a informace, které je povinen zveřejnit podle zákoníku práce nebo zvláštních právních předpisů. Je nutné podotknout, že uvedený přehled nemusí být vyčerpávající a v případě pochybností doporučujeme obrátit se na příslušné metodické pracoviště OS KOVO a jeho speciality.

(Dokončení z minulého čísla)

PŘÍŠTÍ ROK BUDE ROZHODUJÍCÍ

(Dokončení ze str. 1)

řed nové situace a dosud nebývalé výzvy. Vzpomeňme jen převratnou zásadu této normy, totiž že je povoleno vše, co není výslovně zakázáno. Z toho povstává mnoho důsledků a nových souvislostí, na které jsme nebyli dosud zvyklí. Jsem však přesvědčen, že společným úsilím se s těmito novinkami vyrovnáme a dokážeme je používat ve prospěch těch, které zastupujeme, a to ještě v daleko vyšší míře, než jsme toho byli schopni s pomocí starého zákoníku práce.

V novém roce 2007 vám všem, funkcionářům a členům OS KOVO, přeji, abychom společně dokázali ještě víc než letos. A doufám, že o nastávajících Vánočních načerpáte v kruhu svých blízkých a rodinných příslušníků novou energii a povzbuzení. I touto cestou bych chtěl poděkovat všem funkcionářům a zaměstnancům OS KOVO za vše, co pro členy odborů udělali, a všem členům chci poděkovat za věrnost Odborovému svazu KOVO. Ještě jednou hodně štěstí, zdraví a spokojenosti!

JOSEF STŘEDULA,
předseda OS KOVO

• Vydává OS KOVO • IČO: 49276832 • Uzávěrka vždy ve čtvrtek v 11 hodin • <http://www.oskovo.cz> • Redakce: šéfredaktor Mgr. Martin Beneš, redaktorka PhDr. Jana Benešová, tajemnice Miloslava Nováková. • Adresa redakce a vydavatele: nám. W. Churchilla 2, 113 59 Praha 3 • Telefon: 234462344 • Fax: 222717666, email: Benes.Martin@cmkos.cz • Redakční rada: J. Švec - předseda, tel.: 387016155, O. Beneda, J. Cvrček, J. Sůva, JUDr. V. Štich, Mgr. P. Taraba, J. Voráč • Vydavatelství: Jan Kratochvíl • Objednávky výtisků redakce • Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí • Za obsah inzercí redakce nezodpovídá • Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s. p., odštěpný závod Praha, č. j. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 • ISSN - 0332-9270 • MK ČR E 4605

Sociální rubrika

Přijdu o příspěvek při péči o osobu blízkou?

Ing. MARCELA HRÍBALOVÁ, právní odbor OS KOVO

Narodil jsem se 19. 3. 1946. Celý život jsem pracoval v kovoprůmyslu a měl jsem mzdu zhruba odpovídající celostátnímu průměru. V březnu roku 2005 jsem se bohužel stal nezaměstnaným. Byl jsem veden u úřadu práce a od letošního ledna jsem začal pečovat o bezmocnou matku a pobírám nyní příspěvek při péči o osobu blízkou, ale slyšel jsem, že tento příspěvek k Novému roku zanikne. Chci si proto požádat o starobní důchod, asi nemám jinou možnost. Kdy to bude pro mě nejvýhodnější?

Rozhodnutí, od kterého data máte požádat o starobní důchod, je na vás. Můžeme vám jen poskytnout orientační údaje a informace. Váš důchodový věk činí podle současné právní úpravy 61 let a 10 měsíců, dosáhnete ho tedy 19. 1. 2008. Je tomu tak proto, že 60 let jste dosáhl 19. 3. 2006, což je 11 let po roce 1995, kdy začalo prodlužování důchodového věku. Za každý rok se přičítají u mužů k 60 letům 2 kalendářní měsíce, což u vás činí 22 měsíců (období, za které se věk prodlužuje, končí 31. 12. 2012, takže cílový důchodový věk mužů činí 63 let). Při výpočtu předčasného starobního důchodu podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, dochází k nevratnému krácení procentní výše důchodu, a to o 0,9 % výpočtového základu za každých i započatých 90 kalendářních dnů chybějících do důchodového věku. Například při hypotetickém výpočtovém základu 12 000 Kč činí trvalé krácení důchodu 108 Kč za jeden 90denní úsek.

Vy zatím pobíráte dávku ve výši 5400 Kč měsíčně, a přitom již máte nárok na předčasný starobní důchod, který lze přiznat nejdříve 3 roky před dosažením důchodového věku. Je zjevné, že již nyní by byl váš důchod o několik tisíc měsíčně vyšší, než činí příspěvek při péči o osobu blízkou. Váš budoucí důchodový nárok se však odkladem zvyšuje (za pobírání příspěvku při péči o osobu blízkou běží náhradní doba pojištění), takže si zajišťujete vyšší příjem ve stáří.

Při rozhodování, zda již si nechat důchod přiznat, je třeba zvážit též fakt, na který v dotaze sám poukázujete: Podle nové právní úpravy (zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách) od 1. ledna 2007 již dávka zvaná příspěvek při péči o osobu blízkou, určená těm, kdo pečují, zaniká, stejně jako zvýšení důchodu pro bezmocnost. Přesto nemusíte řešit svou (finanční) situaci odchodem do předčasného důchodu. Dle uvedeného zákona se zavádí nová dávka. Nárok na tuto novou dávku, zvanou příspěvek na péči, však bude vznikat osobám, o které je pečováno z důvodu jejich závislosti (nový pojem, který odpovídá nynějšímu pojmu bezmocnost), tedy ve vámi popísané situaci by nárok vznikl vaší matce. Výše tohoto příspěvku by činila podle stupně závislosti matky (od

lehké, středně těžké po úplnou) částku od 3000 do 11 000 Kč měsíčně.

Přitom není striktně dáno, že nárok na příspěvek při péči o osobu blízkou zanikne hned 31. 12. 2006. Upozorňuji, že máte reálnou možnost jej pobírat i po tomto datu, ovšem s podmínkou, že vaše matka nebude nárokovat příspěvek na péči. Podle přechodných ustanovení zákona č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách, totiž **nárok na příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu zaniká v kalendářním měsíci, v němž byl přiznan příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách osobě, o kterou příjemce příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu pečoval, nejpozději však dnem 31. prosince 2008.** Připomínám, že již 19. 1. 2008 dosáhnete důchodový věk, takže pokud dnes ještě nechcete odejít do předčasného důchodu, okolnosti vás k tomu netlačí.

Pokud se přesto pro předčasný důchod rozhodnete, nedoporučujeme žádat o něj ještě v roce 2006, neboť již několik let v důsledku každoročního zvyšování hranic redukce výdělku při výpočtu důchodu je ve velké většině případů výhodnější požádat o starobní důchod až od 1. ledna nového kalendářního roku. Pro vás osobně by bylo ještě výhodnější požádat si o předčasný starobní důchod až od 25. ledna 2007, a to proto, že k tomuto datu by vám do důchodového věku chyběly pouze 4 devadesátidenní úseky. Ale samozřejmě, jak již bylo řečeno - jde o trvale krácený důchod.

V případě rozhodnutí pro předčasný důchod by si vaše matka pak mohla požádat o příspěvek na péči od února 2007 a za leden 2007 by vám ještě mohl náležet příspěvek při péči o osobu blízkou.

Na závěr shrnuji: Buď se rozhodnete pro (krácený) předčasný důchod (nejlépe od 25. 1. 2007), přitom je současně možné, aby vaše matka pobírala příspěvek na péči, anebo počkáte na řádný starobní důchod (nekrácený), přiznaný od 19. 1. 2008. V druhém případě tím, že by vám stále běžela náhradní doba pojištění, se budoucí důchod až do data nároku na řádný starobní důchod zvyšuje; snižuje se i krácení důchodu za předčasnost. Znamenalo by to však, že by až do data přiznání důchodu byl vašim jediným příjmem příspěvek při péči o osobu blízkou (pokud by vaše matka nepobírala příspěvek na péči).

KABLO ELEKTRO: ZRUŠENÍ STÁVKOVÉ POKHOTOVOSTI A ODVOLÁNÍ STÁVKY

Výbor základní organizace Odborového svazu KOVO ve vrchlabském Kablu Elektro rozhodl odvolat stávku plánovanou na 11. 12. 2006, protože po zdouhavém jednání obou stran došlo k dohodě a 6. 12. 2006 byl podepsán dodatek ke kolektivní smlouvě 2005.

Tento dodatek prodlužuje platnost kolektivní smlouvy 2005 do 31. 12. 2006 a zaručuje výplatu mimořádné prémie. Za zaměstnance podepsali dohodu předseda základní organizace Josef Syruček a místopředseda František Stejskal, za zaměstnavatele generální ředitel ing. Zdeněk Sýkora a obchodní ředitel ing. Zdeněk Trejbal.

Dohodnutý mzdový nárůst bude realizován jako mimořádná prémie v celkové výši 4 milióny Kč. Ta bude rozdělena mezi všechny zaměstnance společnosti (s výjimkou vrcholového vedení), kteří byli v evidenčním stavu k 30. 11. 2006 a zároveň odpracovali ve společnosti alespoň jeden měsíc. **Každému zaměstnanci náleží prémie ve výši 737,70 Kč za každý měsíc v období leden - listopad 2006, po který byl v evidenčním stavu zaměstnanců.** Tato mimořádná prémie bude vyplacena spolu s listopadovou mzdou. Pro názornost: zaměstnanec, který byl ve stavu celý rok, dostane v prosinci navíc prémie 8.114,70 Kč. Tím byly splněny oprávněné požadavky zaměstnanců.

Vyhlášená stávková pohotovost a stávka plánovaná na 11. 12. 2006 tímto pozbývají svého odůvodnění, a proto jsou s platností od 7. 12. 2006 odvolány. (Pozn. red.: O vyhlášení stávkové pohotovosti informoval Kovák v čísle 41 v článku Stávková pohotovost v Kablu Vrchlabí.)

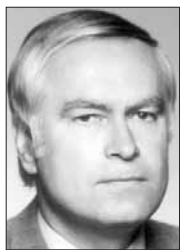
Chceme tímto veřejně poděkovat zejména všem zodpovědným zaměstnancům společnosti Kabelo Elektro, a. s., za podporu, kterou vyjádřili svým zástoupkům jak svým souhlasem s vyhlášením stávky, tak svou obrovskou účastí na zaměstnaneckém mítinku dne 4. 12. 2006 - ten se konal v podnikové jídelně a zúčastnilo se jej tolik zaměstnanců, že ani nestačila místa k sezení. Neocenitelnou pomoc poskytl i odborníci z metodického pracoviště OS KOVO Hradec Králové JUDr. Kutnar, ing. Šamánek, ing. Beranová, V. Jánský a též místopředseda OS KOVO J. Endlicher.

Akce na podporu vyhlášení stávky začala ve čtvrtek 30. 11. 2006. Do pondělí 4. 12. 2006, 12 hod. ji svými podpisy podpořilo více než 350 z celkem 527 zaměstnanců společnosti. Tato skutečnost byla také nadšeně přijata na zmíněném mítinku, kde jsme vysvětlili důvody stávkové pohotovosti a zároveň ohlásili stávku na den 11. 12. 2006, s čímž souhlasila naprostá většina přítomných, a v následujících hodinách svůj podpis na podporu stávce připojily další desítky lidí, takže se stávkou souhlasilo nakonec 417 zaměstnanců a podpora stávce tím přesáhla 79 % zaměstnanců - odborářů i neobdobářů! Zřejmě až toto nevídané sjednocení zaměstnanců přimělo zaměstnavatele vážně se zamyslet nad tím, zda by neměl být vstřícnější k těm, kdo mu přinášejí čisté zisky přes 100 miliónů Kč ročně. Teprve po tomto mítinku se totiž zaměstnavatel rozhodl zvýšit mimořádnou prémie, kryjící nárůst objemu mezd, z původně navržených 2,8 miliónu na 4 milióny Kč. Díky těm, kteří se rozhodli dál nemlčet o neuspokojivém stavu odměňování (mzdy v podniku zůstávají na stejné úrovni již od roku 2003), kteří se rozhodli nerezignovat na svou budoucnost a kteří se rozhodli vybojovat si svoje oprávněné nároky i za cenu stávky, můžeme prohlásit: **Děkujeme za podporu, nezklameme!** Není to jen naše zásluha - je to zásluha všech!

JOSEF SYRUČEK,
předseda ZO OS KOVO při Kabelo Elektro, a. s.
JIŘÍ ERBEN,
člen výboru ZO OS KOVO při Kabelo Elektro, a. s.

NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ V 1. POLOLETÍ 2006 (IV.)

Ing. RUDOLF HORÁK, úsek odborové politiky OS KOVO

FINANČNÍ VÝSLEDKY PRŮMYSLOVÝCH ORGANIZACÍ (SE 100 A VÍCE ZAMĚSTNANCI)

Na celkových příznivých výsledcích průmyslu mají stále rozhodující podíl **větší průmyslové organizace** (se 100 a více zaměstnanci):

- na výkonech celkem 78 %
- na účetní přidané hodnotě 76 %

- na zaměstnanosti 67 %.

Ve **finančních výsledcích** průmyslových podniků se odráží **dynamický růst jejich produkce**, takže finanční situace se dále meziročně zlepšila.

Vybrané finanční ukazatele se vyvíjely takto:

Výkony vzrostly meziročně o 14,3 % a byly ovlivňovány tržbami za vlastní produkci, na které negativně působil pokles vývozních cen (meziročně o 1,9 %), když většina průmyslových podniků je výrazně orientována na export. Ve zpracovatelském průmyslu výkony meziročně vzrostly o 11,1 %.

Výkonová spotřeba rostla rychleji (meziročně o 15,7 %), tj. o 1,4 procentního bodu než výkony, a to v důsledku růstu:

- cen surovin, materiálů a komponentů z dovozu (meziročně o 2,1 %)
- cen energií, pohonných hmot
- cen služeb.

Ve zpracovatelském průmyslu vzrostla výkonová spotřeba o 11,7 %.

Účetní přidaná hodnota - meziročně vzrostla o 9,5 % (ve stejném období 2005 o 4,1 %) při předstihu růstu výkonové spotřeby (15,7 %) proti výkonům (14,3 %), tj. o 1,4 procentního bodu. Jejich vzájemná relace se tak zhoršila z 1,6 procentního bodu v 1. čtvrtletí 2006 na 2,1 procentního bodu za 1. pololetí 2006. Ve zpracovatelském průmyslu přitom přidaná hodnota meziročně vzrostla o 8,9 %.

Růst účetní přidané hodnoty se v odvětvích zpracovatelského průmyslu soustřeďuje zejména do těchto odvětví:

- výroba motorových vozidel (růst cen asi o čtvrtinu), přírůstek činil mírně přes 10 miliard Kč; největší vliv na tento vývoj měly automobilky Škoda Auto a TPCA Kolín

- výroba pryžových a plastových výrobků (růst o 29 %), přírůstek přitom dosáhl více než 4 miliardy Kč

- výroba strojů a zařízení (růst o 16,2 %), přírůstek téměř 4 miliardy Kč

- výroba rádiových, televizních a spojových zařízení (růst o 35,6 %), přírůstek těsně přes 2 miliardy Kč (vysoký nárůst prodeje - exportu především u LCD a PDP televizorů)

- výroba optických, zdravotnických a časoměrných přístrojů (o 24,6 %), přírůstek 1 miliarda Kč

- výroba kovodělných výrobků (o 8,5 %), přírůstek více než 1 miliarda Kč.

V osmi odvětvích zpracovatelského průmyslu nedosáhla přidaná hodnota úrovně srovnatelného období, z odvětví kovoprůmyslu poklesla pouze ve výrobě základních kovů a hutních výrobků (o 7,6 %).

K meziročnímu růstu účetní přidané hodnoty přispěl i pokles organizací vykazujících zápornou přidanou hodnotu (o 8,6 %) na 32 podniků, objem jejich záporné účetní přidané hodnoty klesl o 500 milionů Kč na necelé 2 miliardy Kč.

Příznivý vývoj byl také ve snížení počtu organizací (o 1,5 %) na 536 podniků, u nichž byla účetní přidaná hodnota nižší než osobní náklady. Toto záporné saldo (rozdíl mezi přidanou hodnotou a osobními náklady) kleslo meziročně o cca 1 miliardu Kč na 6,4 miliardy Kč.

Produktivita práce z účetní přidané hodnoty (v b. c.) v průmyslu meziročně vzrostla o 8,9 % na 399 626 Kč/1 zaměstnanec (ve zpracovatelském průmyslu o 7,5 % na 338 951 Kč/1 zaměstnanec), doprovázená růstem zaměstnanosti o 0,6 % (ve zpracovatelském průmyslu o 1,3 %).

V odvětvové struktuře zpracovatelského průmyslu rostla produktivita práce nejvíce ve:

- výrobě rádiových, televizních a spojových zařízení (o 28,4 %)
- výrobě ostatních dopravních prostředků a zařízení (o 17,9 %)
- výrobě pryžových a plastových výrobků (o 16,6 %).

Pro kolektivní vyjednávání je nutno produktivitu práce porovnat s vývojem mzdových ukazatelů. Z podkladů Analýzy ministerstva průmyslu a obchodu však lze jako srovnatelný údaj získat pouze osobní náklady. Přepočtem na měsíční výši tohoto ukazatele zúčtovaného na jednoho zaměstnance potom následně můžeme v jednotlivých odvětvích kovoprůmyslu doložit, kde dochází k příznivé relaci mezi vývojem produktivity práce a osobních nákladů na 1 zaměstnance (viz tabulky č. 7 a 8).

Výsledek hospodaření před zdaněním (hrubý zisk) - předstih růstu celkových výnosů před náklady se promítl v meziročním růstu hrubého zisku, který v průmyslu vzrostl o 20,6 % na 133 miliard Kč, při růstu ve zpracovatelském průmyslu o 23,9 % na 88 miliard Kč.

Ze ztráty v 1. pololetí 2005 se do zisku dostala 3 odvětví zpracovatelského průmyslu, z toho v kovoprůmyslu:

- výroba kancelářských strojů a počítačů (z -178 milionů Kč na +150 milionů Kč)

- výroba rádiových, televizních a spojových zařízení (z -381 milionů Kč na 2,433 miliardy Kč).

V 10 odvětvích zpracovatelského průmyslu se zlepšila tvorba hrubého zisku, z toho v kovoprůmyslu přitom mimořádně ve:

- výrobě motorových vozidel (o 93,8 %)
- výrobě strojů a zařízení (o 50,7 %)
- výrobě pryžových a plastových výrobků (o 38,8 %).

Zhoršení hrubého zisku z objemově významných odvětví je třeba připomenout:

- výrobu základních kovů a hutních výrobků (o 18,3 %)
- výrobu elektrických strojů a zařízení (o 5 %).

Na celkový růst hrubého zisku působil i **pokles objemu ztráty**, a to o 33,7 % (na necelých 11 miliard Kč), při snížení počtu ztrátových organizací o 8,3 % (na 545 podniků). K poklesu ztráty nejvíce přispěla:

- výroba motorových vozidel (zhruba 3 miliardy Kč)
- výroba rádiových, televizních a spojových zařízení (přes 1 miliardu Kč).

Počet ziskových organizací tak meziročně vzrostl o 4,1 % (na 1921 podniků, tj. téměř 78 % z celkového počtu organizací), jejich hrubý zisk vzrostl o 13,8 % na téměř 144 miliard Kč (nejvíce ve výrobě motorových vozidel a ve výrobě rádiových, televizních a spojových zařízení).

Institucionální sektory - vývoj ukazuje na postupné zvyšování váhy sektoru pod zahraniční kontrolou na výsledcích průmyslu. Podniky pod zahraniční kontrolou se podílely na výsledcích průmyslu následovně:

- 48 % na zaměstnanosti
- 59 % na výnosech a nákladech
- 55 % na účetní přidané hodnotě
- 56 % na hrubém zisku.

Růst většiny finančních ukazatelů v sektoru pod zahraniční kontrolou přesáhl průměrný růst vykázaný v průmyslu. Proti vývoji v roce 2005 došlo v tomto sektoru k výraznému zlepšení, protože v roce 2005 některé nově náběhové kapacity vykazovaly ztrátu a zápornou nebo velmi nízkou účetní přidanou hodnotu. Pozitivně se také projevil výrobní změny (například modernější a dražší televizory apod.). Přes trvalý stálý růst zaměstnanosti rostla v tomto

sektoru produktivity práce z účetní přidané hodnoty, jejíž úroveň přesáhla produktivitu práce v sektoru soukromých podniků národních o 62 procent.

CO Z VÝSLEDKŮ PLYNE

Seriál opět potvrdil, že české ekonomice se již několik let po sobě opravdu daří. A co je důležité, že polovina letošního roku dává veškeré předpoklady k tomu, aby i rok 2006 dopadl úspěšně. Dosavadní rychlejší růst mezd dle vyjádření specialistů ministerstva průmyslu a obchodu nemá zatím negativní vliv na konkurenceschopnost podnikové sféry. V převážně většině odvětví kovoprůmyslu produktivita práce z přidané hodnoty (i ostatní produktivity práce) výrazně předstihuje růst mezd - v našem případě srovnatelné měsíční osobní náklady na jednoho zaměstnance.

S vědomím toho, že žádná ekonomika není schopna udržet fázi svého růstu bez výkyvů, je jen otázkou času, kdy nastane fáze stagnace nebo dokonce recese národního hospodářství. Taková už je zkrátka ekonomická realita. Zatím v době nepřetržitého ekonomického rozmachu již několik let po sobě přihlížíme, jak krok za krokem pozvolna narůstá průměrná mzda v národním hospodářství, v průmyslu, v regionu. Dle statistiků roste uspokojivým tempem. Průměrná hrubá mzda je ale značně matoucí ukazatel, protože dvě třetiny obyvatel ČR ani

výše průměrné hrubé mzdy nedosahují. Nahoru ji táhne jen několik tisícovek lidí, kteří berou mnohem více a skutečnou výši průměrné mzdy tak zkrusují o 2 až 3 tisíce.

Jsem přesvědčen a také na to již několik let upozorňuji, že v lidském životě nastávají situace, které se již opakovat nebudou. Téměř všechna odvětví kovoprůmyslu vykazují příznivou relaci mezi růstem produktivity práce a osobními, potažmo mzdovými náklady, ale odboráři se při kolektivním vyjednávání setkávají naopak přímo se zarputilou nevolí majitelů a řídicích pracovníků přidat zaměstnancům do mezd. „Argument“ bývá bez dlouhého přemýšlení prostý: Nemáme na to! V dřívější většině jsou odboráři tlačeni maximálně na udržení reálné mzdy! A to i v podnicích, které právě dosahují těch nejlepších výsledků. Jde o provokativní tvrzení manažerů v době, kdy většina odvětví kovoprůmyslu dosahuje příznivých výsledků.

Budou tedy odbory dále čekat, až se ekonomice přestane dařit? Potom nám zaměstnavatelé opět nepřidají, ale to skutečně nebudou mít z čeho. Budeme muset změnit strategii vyjednávání, začneme se o práva zaměstnanců více zajímat a možná začneme i vyhrožovat. Kdo stále ještě nechápe, udělá dobře, když si celý seriál přečte ještě jednou od začátku - a pomalu. A mimochodem: víte vůbec, jak si na tom stojí vaše firma?

(Dokončení seriálu)

Tabulka č. 7: Vývoj měsíční produktivity práce z přidané hodnoty dle jednotlivých odvětví kovoprůmyslu

	1. pololetí 2006/ 1. pololetí 2005	1.pololetí 2006/ rok 2005	skutečnost 1. pololetí 2006 - měsíční PH/ 1 zaměstnanec (v Kč)
průmysl celkem	8,9	12,8	66 604
zpracovatelský průmysl	7,5	10,4	56 492
z toho:			
výroba pryžových a plastových výrobků	16,6	17,6	62 415
výroba základních kovů a hutních výrobků	-6,5	9,5	70 947
výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků	3,1	7,4	42 605
výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků	-3,4	7,3	54 859
výroba a opravy strojů a zařízení	14,2	12,9	43 112
výroba kancelářských strojů a počítačů	-9,1	79,3	32 093
výroba elektrických strojů a zařízení jinde neuvedených	4,5	0,6	39 778
výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	28,4	31,8	54 463
výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	10,8	10,3	49 604
výroba elektrických a optických přístrojů	9,8	11,0	43 512
výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů	16,2	23,1	85 966
výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	17,9	23,1	44 838
výroba dopravních prostředků a zařízení	16,9	23,4	79 978
recyklace druhotných surovin	26,9	35,9	55 527

Tabulka č. 8: Vývoj měsíčních osobních nákladů na 1 zaměstnance dle jednotlivých odvětví kovoprůmyslu

	1. pololetí 2006/ 1. pololetí 2005	pololetí 2006/ rok 2005	skutečnost 1. pololetí 2006 - měsíční osobní náklady/ 1 zaměstnanec (v Kč)
průmysl celkem	6,8	2,4	27 717
zpracovatelský průmysl	6,6	3,0	26 818
z toho:			
výroba pryžových a plastových výrobků	4,9	1,6	26 174
výroba základních kovů a hutních výrobků	7,1	0,9	28 987
výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků	5,3	2,4	25 776
výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků	6,0	1,4	27 164
výroba a opravy strojů a zařízení	7,1	3,3	27 030
výroba kancelářských strojů a počítačů	1,3	-2,0	23 692
výroba elektrických strojů a zařízení jinde neuvedených	7,4	3,3	24 738
výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	9,7	2,5	27 593
výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	6,4	2,5	26 266
výroba elektrických a optických přístrojů	7,4	2,8	25 439
výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů	6,2	6,4	31 901
výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	7,5	3,1	28 814
výroba dopravních prostředků a zařízení	6,5	6,0	31 451
recyklace druhotných surovin	4,9	-1,3	25 593

ŽIVOTNÍ MINIMUM: ZÁSADNÍ ZMĚNY OD 1. 1. 2007 (II.)

JUDr. ZDENĚK HÁJEK, poradce ČMKOS pro sociální zabezpečení

V polovině roku 2005 schválila vláda a v březnu 2006 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a zákon č. 112/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o životním a existenčním minimu a zákona o pomoci v hmotné nouzi. Současně sněmovna schválila zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, který úzce se životním minimem souvisí. Nová právní úprava nabude účinnosti dnem 1. 1. 2007.

Existenční minimum

Částka existenčního minima osoby je stanovena na úrovni cca 70 % částky životního minima jednotlivce a činí **měsíčně 2020 Kč** (§ 5 zákona). Je stanovena jednotně bez ohledu na věk. Tato výše existenčního minima má pokrýt výživovou normu dospělé osoby a přibližně 40 % ostatních základních osobních potřeb.

Existenční minimum, které slouží, jak již bylo zmíněno, pouze k přežití, nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby plně invalidní a u osoby starší 65 let.

Způsob posuzování příjmů ve vztahu k životnímu minimu

Způsob posuzování příjmů pro posouzení toho, zda příjem osoby dosahuje částky životního minima nebo existenčního minima, upravuje zákon v § 6. Stanoví, že se porovnává úhrn započitatelných příjmů osoby s částkou životního minima nebo existenčního minima.

Pokud jsou osoby posuzovány společně, porovnává se úhrn započitatelných příjmů všech společně posuzovaných osob s úhrnem částek životního minima všech posuzovaných osob. Již posuzování, zda příjmy osob dosahují částek životního minima nebo existenčního minima, se zjišťují příjmy posuzovaných osob vyplacené v kalendářním měsíci, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž se toto posuzuje. Jiný způsob může stanovit zvláštní předpis.

Pokud jde o okruh započitatelných příjmů, vychází nová právní úprava z dosavadní s tím, že dochází ke zpřesnění jejich výčtu. Některé odchylky oproti stávající právní úpravě vycházejí z potřeb zákona o životním a existenčním minimu a odrážejí změny, ke kterým v poslední době došlo.

Za započitatelné příjmy se pro účely zákona o životním a existenčním minimu podle § 7 zákona zejména považují:

- příjmy ze závislé činnosti uvedené v § 6 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- funkční požitky uvedené v § 6 odst. 10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti uvedené v § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- příjmy z kapitálového majetku uvedené v § 8 odst. 1 písm. a) až e) a písm. g) a h) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, pokud nejde o plnění ze zákonného pojištění,
- příjmy z pronájmu uvedené v § 9 odst. 1 a 7 a v § 10 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- ostatní příjmy uvedené v zákoně o daních z příjmů, při kterých dochází ke zvýšení majetku (§ 10 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů),

a to po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, po odpočtu daně z příjmů a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, pokud nebyly pojistné a příspěvek zahrnuty do těchto výdajů (případně jinou úpravu stanoví zákon).

Za započitatelné příjmy se pro účely tohoto zákona dále například považují dávky nemocenského pojištění (péče) a důchodového pojištění, podpora v nezaměstnanosti a podpora při requalifikaci podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, plnění z pojištění pro případ dožití určitého věku, výživné a příspěvek na výživu rozvedeného manžela a neprovdané matce, dávky státní sociální podpory, s výjimkou příspěvku na bydlení a jednorázových dávek, příspěvek na živobytí podle zákona č. 111/2006 Sb.,

o pomoci v hmotné nouzi, mzdové nároky vyplacené úřadem práce podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a jsou od této daně osvobozeny, s výjimkou některých příjmů, například příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků osvobozených od daně z příjmů fyzických osob podle § 6 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (kromě peněžního plnění uvedeného v § 6 odst. 9 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb.), příjmů z prodeje nemovitostí a z odstupného za uvolnění bytu použitých k úhradě nákladů na uspokojení bytové potřeby, přijaté náhrady škody, náhrady nemajetkové újmy, plnění z pojištění majetku, plnění z pojištění odpovědnosti za škody a finančních prostředků na odstranění následků živelní pohromy, peněžní pomoci obětem trestné činnosti, sociální výpomoci poskytované zaměstnavatelem, podpory a příspěvků z prostředků nadací a občanských sdružení, stipendií, a odměn vyplacených dárčům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu.

Za příjem se nepovažuje příspěvek na péči podle § 11 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, část sociálního příplatku a příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející ze zdravotních důvodů podle § 22 odst. 1 a § 37 odst. 3 zákona č. 117/1195 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, dávky sociální péče poskytované vzhledem ke zdravotnímu stavu podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zvláštní příspěvek k důchodu podle části první hlava druhá zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního odboje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů.

Způsob zápočtu příjmů ze samostatné výdělečné činnosti

Pokud jde o příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, upravuje způsob jejich zápočtu § 8 zákona. Vychází přitom z toho, že příjem těchto osob nelze v průběhu roku přesně zjistit, a proto se vychází z příjmů dosažených v předchozích zdaňovacích obdobích a z paušálně stanovené částky. Za započitatelný příjem za kalendářní měsíc se u osoby, která má nebo měla příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (OSVČ) uvedené v § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, považuje pro účely zákona o životním a existenčním minimu částka odpovídající měsíčnímu průměru těchto příjmů za období uvedené v daňovém priznání za předchozí zdaňovací období zahrnující kalendářní měsíce, v nichž byla alespoň po část měsíce vykonávána tato činnost, z níž měla osoba tyto příjmy. Dále tento paragraf stanoví, že započitatelným příjmem je také částka odpovídající jedné dvanáctině příjmů poplatníka daně z příjmů fyzických osob, stanovené paušální částkou podle § 7a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, pokud to zákon neupravuje v některých případech jinak.

Zákon také stanoví minimální započitatelný příjem těchto osob ve výši poloviny průměrné mzdy v národním hospodářství, když zakotvuje, že za započitatelný příjem OSVČ se podle zákona považuje nejméně částka ve výši 50 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok s tím, že tato částka se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů a vyhláší ji Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR na základě údajů Českého statistického úřadu sdělením uveřejněným ve Sbírce zákonů. Tato částka se považuje za minimální příjem OSVČ vždy od 1. července roku, v němž došlo k vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok, do

30. června následujícího kalendářního roku. Uvedená částka se nepoužije, jde-li o osobu vykonávající výdělečnou činnost, která se považuje podle zákona o důchodovém pojištění za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, nebo o osobu, jejíž činnost se nepovažuje podle zákona o důchodovém pojištění za činnost osoby samostatně výdělečně činné proto, že tuto činnost nevykonává soustavně.

Vedlejší samostatná činnost podle „důchodového zákona“

Samostatná výdělečná činnost se považuje podle § 9 odst. 6 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce:

a) vykonávala zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců, a jde-li o osobu (pracovníka) v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů nebo o člena družstva, který vykonává činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, pokud výkon této činnosti není podle stanov družstva považován za výkon práce pro družstvo, vykonávala zaměstnání zakládající účast na důchodovém pojištění, a přitom příjem ze zaměstnání (vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů), kterého v kalendářním roce dosáhla, činí alespoň dvanáctinásobek minimální mzdy zaměstnance v pracovním poměru odměňovaného měsíční mzdou podle § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů, která platí k 1. lednu kalendářního roku, za který se posuzuje účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění,

b) měla nárok na výplatu částečného invalidního nebo plného invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod,

c) měla nárok na rodičovský příspěvek podle § 30 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, nebo osobně pečovala o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost) podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,

d) vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky, pokud nejde o vojáky z povolání,

e) byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 3 písm. a zákona č. 155/1995 Sb. (tj. dítětem, které se soustavně připravuje na budoucí povolání), nebo

f) byla ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody déle než tři kalendářní měsíce po sobě jdoucí.

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, konkretizuje v § 9 odst. 7, v jakých kalendářních měsících se přitom samostatná výdělečná činnost považuje za vedlejší.

Kdy jde o osobu nepovažovanou za OSVČ

Uvedli jsme, že jako započitatelný příjem OSVČ se částka ve výši nejméně 50 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok nepoužije také u osoby, jejíž činnost se nepovažuje podle zákona o důchodovém pojištění za činnost osoby samostatně výdělečně činné proto, že tuto činnost nevykonává soustavně podle § 9 odst. 3 písm. d) a f) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Podle uvedeného ustanovení zákona se výkonem samostatné výdělečné činnosti mj. rozumí podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle § 2f zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (písm. d) odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb.), a výkon činností uvedených v písm. a) až e) odst. 3 § 9 zákona č. 155/1995 Sb., vykonávaných vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu, s tím, že za výkon těchto činností se však nepovažuje pronájem nemovitosti, respektive jejich částí, a movitých věcí (písm. f) odst.3 zákona č. 155/1995 Sb.).

Když OSVČ nemá příjem ze samostatné výdělečné činnosti

Pokud jde o OSVČ, která nemá příjem ze samostatné výdělečné činnosti, ale nepřerušila výkon této činnosti, považuje se za příjem také nejméně částka ve výši 50 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství za předchozí kalendářní rok.

To však neplatí, jde-li o osobu vykonávající činnost, která se považuje podle zákona o důchodovém pojištění za vedlejší samostatnou výdělečnou čin-

nost, nebo o osobu, jejíž činnost se nepovažuje podle zákona o důchodovém pojištění za činnost osoby samostatně výdělečně činné proto, že tuto činnost nevykonává soustavně.

Vychází se nejméně z 25 % měsíční průměrné mzdy

U osoby, která má příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti uvedené v § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (například příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, ze živnosti, z jiného podnikání podle zvláštních předpisů, z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů, příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů, příjmy z činnosti správce konkursní podstaty a další příjmy), a ještě za předchozí zdaňovací období nepodala přiznání k dani z příjmů (začíná se samostatnou výdělečnou činností) a která není poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, se vychází z těchto příjmů za zdaňovací období předcházející takovému období, nejméně však z částky ve výši 25 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství. Obdobnou úpravu pro stejnou situaci již obsahuje zákon o státní sociální podpoře.

Valorizace životního a existenčního minima

Vláda je podle § 9 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, zmocněna svým nařízením zvyšovat v pravidelném termínu od 1. ledna částky životního minima a částku existenčního minima, a to podle skutečného růstu nákladů na výživu a na ostatní základní osobní potřeby, vyjádřeného růstem příslušného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem ve stanoveném rozhodném období - za podmínky, že příslušný index spotřebitelských cen vzroste od počátku rozhodného období alespoň o 5 % (podle stávající právní úpravy měla vláda povinnost valorizovat, když tento index vzrostl již alespoň o 2 procenta). Růst příslušného indexu spotřebitelských cen se zjišťuje z údajů Českého statistického úřadu.

Vláda může nařízením částky životního minima a částku existenčního minima zvýšit též v mimořádném termínu. Dosavadní podmínku pro zvýšení životního minima v mimořádném termínu - růst indexu spotřebitelských cen aspoň o 10 % - nový zákon nepřevzal.

Rozhodné období, v němž se zjišťuje růst spotřebitelských cen, se určuje tak, že prvním měsícem tohoto období je kalendářní měsíc následující po posledním měsíci předchozího rozhodného období při posledním zvýšení částek životního minima a existenčního minima a posledním měsícem rozhodného období pro zvýšení částek životního minima a existenčního minima v pravidelném termínu je září kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, ve kterém dojde ke zvýšení částek životního minima a existenčního minima.

V případě, kdy došlo ke zvýšení životního minima a existenčního minima v mimořádném termínu, je prvním měsícem tohoto období kalendářní měsíc následující po posledním měsíci zohledněném mimořádným zvýšením.

Valorizace životního minima je provedena obdobně, jako je tomu dnes, ovšem s přihlédnutím k tomu, že životní minimum je nově jednosložkové a odpadá tedy ustanovení o růstu nákladů na domácnost. Jiná je také úprava hranice pro pravidelnou valorizaci a změna podmínek pro mimořádnou valorizaci.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi

Podmínky poskytování pomoci osobám s nedostatečnými příjmy upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Ten má nabýt účinnosti stejně jako zákon o životním a existenčním minimu dnem 1. 1. 2007. Zákon o pomoci v hmotné nouzi obsahuje mj. nástroje, které mají motivovat příjemce sociálních dávek k hledání a přijetí zaměstnání i za nižší mzdu a tím způsobem se podílet na řešení své nepříznivé finanční situace, do které se dostali. Má přispět k omezení dlouhodobé závislosti na sociálních dávkách a v důsledku toho bránit sociálnímu vyloučení. Nová právní úprava proto finančně zvýhodňuje ty příjemce dávek, kteří budou při řešení své situace při hledání zaměstnání aktivní. Nově je v zákoně mj. koncipována dávka příspěvek na živobytí. O pomoci v hmotné nouzi a zákoně, který ji upravuje, bude Kovák informovat v některém z dalších vydání. (Dokončení z minulého čísla)